

נתונים על חברות בארגוני עובדים ועל תשלומי דמי חבר ודמי טיפול ארגוני

נייר זה נכתב לבקשת חבר הכנסת מתן כהנא ובו נתונים על מספר העובדים החברים בארגוני עובדים ועל היקף דמי החבר ודמי הטיפול הארגוני המשולמים לארגונים אלה.

לפי המידע המפורסם על-ידי משרד האוצר, "עובדים ששכרם מחושב לפי הסכמים קיבוציים שההסתדרות הכללית הינה צד להם, מנוכים מדי חודש משכרם דמי חבר בשיעור מירבי של 0.95%, בכפוף לחברותם בהסתדרות הכללית והסכמתם לניכוי דמי חבר. במידה והעובד אינו חבר באף ארגון עובדים, מנוכים משכרו דמי טיפול ארגוני-מקצועי בשיעור מירבי של 0.8% מהשכר"¹ (למעט עובדים שהוחרגו בהסכם קיבוצי מיום 11.1.1995, כגון עובדי משטרה וסוהרים)². בנוסף, "גובה הניכוי הינו בהתאם לתקרת השכר לעניין דמי חבר/ דמי טיפול ארגוני המתעדכנת מדי שנה על-ידי אגף הממונה על השכר והסכמי עבודה"; תקרה זו עומדת כיום על 17,937 ש"ח³. עם זאת צוין כי "עובדים המועסקים בחוזה מיוחד לפי תקנה 1(3) אשר שכרם נקבע במנותק מהסכמים קיבוציים, אינם חייבים בניכוי דמי חבר או דמי טיפול ארגוני לטובת ההסתדרות הכללית אלא אם הסכים העובד לניכוי דמי חבר, בכתב"⁴.

לצורך כתיבת נייר זה פנה מרכז המחקר והמידע של הכנסת ב-17 ביוני 2020 להסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן: ההסתדרות הכללית), להסתדרות העובדים הלאומית ולכוח לעובדים, בבקשה לקבל נתונים על מספר החברים ומספר המשלמים דמי טיפול בכל ארגון בפילוח לענפי תעסוקה ולעשירוני הכנסה, על גובה דמי החבר הנגבים מחברי הארגון, על גובה דמי הטיפול הארגוני הנגבים ממי שאינם חברים ועל היקף ההכנסות מהתשלומים השונים.

לאחר פניות חוזרות, התקבלה ב-30 באוגוסט 2020 תשובת ההסתדרות הכללית, וב-5 באוקטובר התקבלה תשובת כוח לעובדים. תשובת ההסתדרות הלאומית לא התקבלה עד למועד סגירת המסמך. נציין כי תשובת ההסתדרות הכללית ותשובת כוח לעובדים אינן מלאות, שכן שני הארגונים לא מסרו בתשובותיהם פילוחים של העובדים המשלמים להם לפי ענפים; לפי ההסתדרות הכללית - מנימוקי

¹ אגף החשב הכללי, [תלוש השכר](#), משרד האוצר, עודכן: 23 בספטמבר 2020.

² הממונה הראשי על יחסי עבודה, [הסכם קיבוצי \(מסגרת\)](#) שנערך ונחתם ביום 11 לחודש ינואר 1995, כניסה: 12 באוקטובר 2020.

³ קובי בר-נתן, הממונה על השכר והסכמי עבודה, משרד האוצר, [תקרת השכר לעניין דמי חבר / דמי טיפול ארגוני - עדכון](#), פורסם: 16 בינואר 2020, כניסה: 14 באוקטובר 2020.

⁴ אגף החשב הכללי, [תלוש השכר](#), משרד האוצר, עודכן: 23 בספטמבר 2020.

תחרות בין-ארגונית, ולפי כוח לעובדים – בשל העדר נתונים. כמו כן לא נמסרו פילוחים לפי עשירוני הכנסה, ובעניין זה ציינו שני הארגונים כי נתונים אלה אינם בידיהם.⁵

במקביל לפנייה לארגונים, פנינו גם לאגף החשב הכללי במשרד האוצר, בבקשה לקבל נתונים על חברות עובדי המדינה בארגונים השונים ועל תשלומים המועברים לכל ארגון בגין דמי חבר ודמי טיפול ארגוני, והם יוצגו בהמשך.

להלן יובאו עיקרי המידע שהתקבל אודות החברות בארגונים השונים.

1. הסתדרות העובדים הכללית החדשה

בטבלה 1 מוצגים נתונים על מספר העובדים המשלמים דמי חבר ודמי טיפול ארגוני להסתדרות הכללית, על גובה התשלום לעובד ועל הסכום הכולל שההסתדרות מקבלת מתשלומים אלה. בהתאם לנתונים שקיבלנו מההסתדרות, הנתונים המוצגים הם מקורבים.

טבלה 1: עובדים המשלמים להסתדרות הכללית, שיעורי התשלום וסך הכול תשלומים (נתונים מקורבים), 2019⁶

מספר עובדים	אחוז מהשכר*	סך הכול הכנסות בשנת 2019 בש"ח	
550,000	0.9	570,000,000	דמי חבר
175,000	0.75	128,000,000	דמי טיפול ארגוני
<u>725,000</u>		<u>698,000,000</u>	<u>סך הכול</u>

*עד לתקרה של פי 1.7 מהשכר הממוצע במשק

כאמור, ההסתדרות לא מסרה לנו פירוט של מספרי העובדים המשלמים לה דמי חבר ודמי טיפול ארגוני לפי ענפי תעסוקה (מנימוקי תחרות בין-ארגונית), וכן לא מסרה פירוט שלהם לפי עשירוני הכנסה (בנימוק

⁵ עו"ד אופיר אלקלעי, מנכ"ל ורמ"ט יו"ר ההסתדרות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 30 באוגוסט 2020; איתי סבירסקי, מזכ"ל משותף, כוח לעובדים – ארגון עובדים דמוקרטי, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 5 באוקטובר 2020.

⁶ עו"ד אופיר אלקלעי, מנכ"ל ורמ"ט יו"ר ההסתדרות, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 30 באוגוסט 2020.

של העדר נתונים). לא נמסר גם פילוח של העובדים לפי גובה התשלום החודשי שלהם לארגון, וצוין רק שהתשלום החודשי הגבוה ביותר לעובד בשנת 2020 עמד על 134 ש"ח.⁷

2. כוח לעובדים

מספר חברי הארגון הוא כ-16,500, וראשיו מעריכים כי הוא מייצג כ-30,000 עובדים. גובה דמי החבר ודמי הטיפול כאחד הוא 0.6% מהשכר.⁸

מכוח לעובדים נמסר כי הכנסות הארגון לשנת 2019, כולן מדמי חבר ומדמי טיפול, עמדו על כ-6 מיליון ש"ח. לארגון אין נתונים על התפלגות ההכנסות בין דמי חבר ודמי טיפול. כאמור, לא נמסרו נתונים על פילוחי העובדים לפי ענפי תעסוקה ולפי עשירוני הכנסה, בנימוק שמידע זה איננו בידי הארגון.⁹

3. נתוני החשב הכללי במשרד האוצר

כאמור, פנינו גם לאגף החשב הכללי במשרד האוצר וביקשנו מידע על התשלומים המועברים לכל ארגון בגין דמי חבר ודמי טיפול ארגוני של עובדי המדינה, ועל מספר העובדים שבגינם מועברים תשלומים אלה. הנתונים שקיבלנו אינם כוללים את כוח לעובדים, שכן הארגון אינו כלול בין הארגונים המוגדרים כמוטבים במערכת השכר והמקבלים תשלומי דמי חבר ישירות מהמדינה. לעומת זאת נמסרו נתונים (בסדרי גודל של עשרות ומאות בלבד) המתייחסים לאגודת ישראל, פועלי אגודת ישראל, הפועל המזרחי והסתדרות המורים,¹⁰ המוגדרים במערכת כמוטבים.¹¹

כפי שהובהר על-ידי נציג האגף, ובהתאם לאמור בראשית מסמך זה, דמי הטיפול הארגוני המנוכים משכר עובדי המדינה והמועברים ישירות לארגון העובדים, רלוונטיים להסתדרות הכללית בלבד; עובד המועסק בדירוג יציג, שאינו חבר בארגון עובדים כלשהו, משלם דמי טיפול ארגוני, כברירת מחדל, להסתדרות הכללית. מצב זה אינו תקף לארגוני עובדים אחרים.¹²

נציין כי הנתונים שהתקבלו מאגף החשב הכללי מתייחסים לכ-65,000 עובדי מדינה, ובהם עובדים בכל משרדי הממשלה ויחידות הסמך, אך ללא עובדים במערכת הביטחון, בחברות ממשלתיות, ברשויות מקומיות, בתאגידים סטטוטוריים (למעט הרשות לחדשנות טכנולוגית) וכן

⁷ עו"ד אופיר אלקלעי, שם. לפי מידע המתפרסם על-ידי משרד האוצר, 121 ש"ח (שהם 90% מדמי הטיפול הארגוני) מתוך דמי החבר ודמי הטיפול הארגוני מוכרים לצורך מס. מלם שכר, [תקרת השכר לעניין דמי חבר / דמי טיפול ארגוני לשנת 2020](#), כניסה: 14 באוקטובר 2020.

⁸ איתי סבירסקי, מזכ"ל משותף, כוח לעובדים – ארגון עובדים דמוקרטי, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 5 באוקטובר 2020.

⁹ איתי סבירסקי, שם.

¹⁰ כפי שיוצג בטבלה 2, המדינה מעבירה להסתדרות המורים תשלומים בגין דמי חבר של כ-800 עובדים – מספר נמוך בהרבה ממספר החברים בארגון על-פי אתר האינטרנט של הסתדרות המורים, העומד על כ-160,000 (הסתדרות המורים, [הצטרפות להסתדרות המורים ולעמותת המורים](#), כניסה: 14 באוקטובר 2020). על-פי תשובת החשב הכללי, עובדי הוראה אינם נכללים בין עובדי המדינה שתשלומי דמי החבר ודמי הטיפול הארגוני שלהם מועברים ישירות מהמדינה. אין בידינו הסבר להכללת קבוצת עובדים זו, בהיקף האמור, בנתוני החשב הכללי.

¹¹ בר דהן, רפרנט שכר ותנאי שירות, אגף החשב הכללי, משרד האוצר, תשובה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 29 בספטמבר 2020.

¹² בר דהן, שם.

עובדי הוראה וגמלאים.¹³ בדוח סיכום פעילות לשנת 2018 שפרסמה נציבות שירות המדינה מדווח על כ-78,920 עובדי מדינה;¹⁴ אין בידינו הסבר לפער במספרי העובדים, וככל הנראה הוא נובע מהעדר חפיפה בגופים ובעובדים הכלולים בנתונים השונים.¹⁵

בטבלה שלהלן מובאים נתונים על מספר עובדי המדינה המשלמים לכל ארגון, ועל סוג התשלום.

טבלה 2: התפלגות עובדי המדינה לפי ארגוני עובדים, אוגוסט 2020 (נתוני החשב הכללי במשרד האוצר)¹⁶

סך הכול	להסדרות					
	להסדרות המורים	פועלי אגודת ישראל	להסדרות אגודת ישראל	להסדרות הפועל המזרחי	להסדרות הלאומית	להסדרות הכללית
47,112	801	13	19	190	836	45,253
17,917	-	-	-	-	-	17,917
<u>65,029</u>	<u>801</u>	<u>13</u>	<u>19</u>	<u>190</u>	<u>836</u>	<u>63,170</u>

*בהגדרה, תשלום להסדרות הכללית בלבד

על-פי הטבלה, כ-70% מבין 65,029 עובדי המדינה שחלק משכרם מנוכה ומועבר על-ידי המדינה לארגוני העובדים, שילמו בחודש אוגוסט 2020 דמי חבר להסדרות הכללית, ועוד כ-28% שילמו לה דמי טיפול ארגוני. יתר העובדים (כאלפיים עובדים סך הכול) שילמו דמי חבר לארגונים אחרים.¹⁷ מהצלבה עם הנתונים שנמסרו מההסדרות הכללית, עולה כי שיעור עובדי המדינה המשלמים לה דמי חבר או דמי טיפול ארגוני (כ-63,000 עובדים) הוא כ-9% מהעובדים החברים בהסדרות או המשלמים לה דמי טיפול ארגוני, שמספרם עומד על כ-725,000 עובדים סך הכול.

¹³ בר דהן, שם.

¹⁴ נציבות שירות המדינה, [דוח סיכום פעילות לשנת 2018 – נציבות שירות המדינה](#), פורסם: 27 ביוני 2019, כניסה: 30 בספטמבר 2020.

¹⁵ לדוגמה, יתכן שבניגוד לנתוני הנציבות, נתוני החשב הכללי אינם כוללים גופים מסוימים, כמו רשות הכבאות, וגם לא עובדים בחוזה מיוחד שאינם משלמים דמי חבר ודמי טיפול ארגוני.

¹⁶ בר דהן, שם.

¹⁷ בר דהן, שם.

בטבלה 3 להלן מוצגת התפלגות התשלומים שהמדינה ניכתה ממשכורות עובדי המדינה בשנת 2019 והעבירה לכל אחד מהארגונים בגין דמי חבר ודמי טיפול ארגוני.

טבלה 3: סך העברה לכל אחד מארגוני העובדים בגין תשלומים של עובדי המדינה בשנת 2019 (בש"ח)¹⁸

סך הכול	להסדרות המורים	להסדרות פועלי אגודת ישראל	להסדרות אגודת ישראל	להסדרות הפועל המזרחי	להסדרות העובדים הלאומית	להסדרות הכללית	
<u>64,455,646</u>	526,541	15,600	17,444	361,373	1,199,705	62,334,983	דמי חבר
<u>16,183,315</u>	-	-	-	-	-	16,183,315	דמי טיפול ארגוני
<u>80,638,961</u>	526,541	15,600	17,444	361,373	1,199,705	78,518,298	סך הכול

מהטבלה עולה כי בשנת 2019 העבירה המדינה לארגוני העובדים דמי חבר ודמי טיפול ארגוני של עובדי המדינה בסכום כולל של כ-80.6 מיליון ש"ח, מתוכם הועברו להסדרות הכללית כ-78.5 מיליון ש"ח. כ-97% מדמי החבר של עובדי המדינה הועברו להסדרות הכללית, ואם מביאים בחשבון גם את דמי הטיפול הארגוני, הרי ששיעור דומה (כ-97%) מכלל התשלומים (דמי חבר ודמי טיפול ארגוני) של עובדי מדינה שולמו להסדרות הכללית.

כאמור, במסמך זה לא הוצגו נתונים על היקף החברות בהסדרות העובדים הלאומית ועל התשלומים שהיא גובה, מאחר שעד למועד סגירת מסמך זה היא לא השיבה לפניותינו.

¹⁸ בר דהן, דוא"ל, שם. נזכיר כי לא ניתן היה לקבל מאגף החשב הכללי נתונים אודות חברות עובדי המדינה בארגון כוח לעובדים, מאחר שהוא אינו כלול בין הארגונים המוגדרים כמוטבים והמקבלים תשלומי דמי חבר ישירות מהמדינה.